

Főoldal>Jogi lépések indítása>Hol és hogyan?>Melyik ország joga alkalmazandó? Melyik ország joga alkalmazandó?

Bulgária

1 A hatályos jogszabályok forrásai

1.1 Nemzeti szabályok

Bulgáriában a nemzetközi magánjogról szóló törvény (*Kodeks na mezhdunarodnoto chastno pravo*) tartalmazza a nemzetközi magánjog alapvető rendelkezéseit. A nemzetközi elemet tartalmazó magánjogi jogviszonyokra alkalmazandó jog meghatározásának fő alapelve az, hogy ezekre a jogviszonyokra annak az államnak a joga irányadó, amelyhez a legszorosabban kapcsolódnak.

Az alkotmány értelmében a megerősített nemzetközi szerződések a nemzeti jog részét képezik, és a nemzeti jogszabályokkal szemben elsőbbséget élveznek.

A polgári perrendtartásról szóló törvény (*Grazhdanski protsesualen kodeks*) is tartalmazza a polgári perekben alkalmazandó kollíziós szabályokat.

1.2 Többoldalú nemzetközi egyezmények

Lásd a fentiekben.

1.3 Főbb kétoldalú egyezmények

Lásd a fentiekben.

2 A kollíziós jogi szabályok végrehajtása

2.1 A bírák hivatalból kötelesek-e alkalmazni a kollíziós jogi szabályokat?

A nemzetközi magánjogról szóló törvény 28. cikke értelmében a bíróság hivatalból, a felek erre irányuló indítványa nélkül is vizsgálja a joghatóságot. A joghatóság fennállását vagy hiányát megállapító határozattal szemben közbenső fellebbezés terjeszthető elő. A bíróság köteles ismerni és alkalmazni a kollíziós szabályokat.

Amennyiben az alkalmazandó jog meghatározása a lényeges elemek vagy a jogviszony minősítésétől függ, ezeket az elemeket vagy jogviszonyokat a bolgár jog szerint kell minősíteni. A minősítéskor a bíróságnak figyelembe kell venni a rendezendő jogviszonyokban lévő nemzetközi elemet.

2.2 Vissza- és továbbutalás (*Renvoi*)

A bolgár nemzetközi magánjog ismeri és alkalmazza a vissza- és továbbutalás (*renvoi*) jogintézményét. A bolgár jogra való utalás és a harmadik ország jogára való továbbutalás elfogadhatatlan a következők tekintetében:

1. jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek jogállása;
2. a jogügyletekre vonatkozó alaki követelmények;
3. az alkalmazandó jog megválasztása;
4. tartás;
5. szerződéses jogviszonyok;
6. szerződésen kívüli kötelmi viszonyok.

A nemzetközi magánjogról szóló törvény 40. cikkének (3) bekezdése értelmében a vissza- és továbbutalás (*renvoi*) elismerése esetén a bolgár anyagi jogot, illetve a harmadik állam anyagi jogát kell alkalmazni.

2.3 A kapcsoló tényező megváltozása

A nemzetközi magánjogról szóló törvény 27. cikke szerint, ha a joghatóságot meghatározó okok fennálltak az eljárás megindításakor, akkor a joghatóság megmarad abban az esetben is, ha ezek az okok az eljárás folyamán megszűnnek. Ha a joghatóság nem állt fenn az eljárás megindításakor, akkor a joghatóság átruházásra kerül, ha a joghatóságot meghatározó okok az eljárás folyamán merülnek fel.

Az alkalmazandó jog meghatározását meghatározó körülmények bármilyen megváltozása nem rendelkezik visszamenőleges hatállyal: a nemzetközi magánjogról szóló törvény 42 cikke.

Ha a dolog fekvése megváltozik a dologi jog megállapítása vagy megszűnése után, az alkalmazandó jog is ennek megfelelően módosul. A nemzetközi magánjogról szóló törvény 66. cikke értelmében, ha a dolog egy másik államba kerül, a dolog korábbi fekvési helye szerinti állam joga szerint megszerzett jogok nem gyakorolhatók a dolog új fekvési helye szerinti állam jogának sérelme nélkül.

A nemzetközi magánjogról szóló törvény 93. cikke (4) bekezdésének értelmében a szerződő felek bármikor megállapodhatnak abban, hogy a szerződésre részben vagy egészben olyan jog alkalmazandó, amely korábban irányadó volt az adott szerződésre.

2.4 Kivételek a kollíziós jogi szabályok általános alkalmazása alól

A külföldi jog rendelkezése egyetlen esetben nem alkalmazandó, még pedig akkor, amikor a rendelkezés alkalmazásának következményei nyilvánvalóan összeegyeztethetetlenek a bolgár közrenddel.

A nemzetközi magánjogról szóló törvényben foglalt kollíziós szabályok alkalmazása nem érinti a bolgár jog kötelező erejű szabályainak alkalmazását, amelyeket – tárgyukra és céljukra tekintettel – a külföldi jog alkalmazása ellenére is alkalmazni kell.

A bíróság figyelembe veheti annak a másik államnak a kötelező erejű szabályait, amellyel a jogviszony szoros kapcsolatban van, ha a szabályt megállapító állam joga értelmében attól függetlenül alkalmazni kell a szabályt, hogy a törvényben foglalt kollíziós szabály melyik jog alkalmazását írja elő. Annak eldöntése érdekében, hogy figyelembe kell-e venni az ilyen különleges kötelező erejű szabályokat, a bíróságnak figyelembe kell venni e szabályok jellegét és tárgyát, valamint azok alkalmazásának vagy alkalmazásuk mellőzésének következményeit.

A bolgár bíróságok rendelkeznek joghatósággal a több alperes ellen indított perben, ha valamelyik alperessel szemben fennáll joghatósági ok. Ha a bolgár bíróságok joghatósággal rendelkeznek a felperes által benyújtott keresetek egyike felett, akkor a többi kereset elbírálására vonatkozóan is rendelkeznek joghatósággal.

2.5 A külföldi jog bizonyítása

A jogot alkalmazó bíróság vagy más hatóság hivatalból állapítja meg a külföldi jog tartalmát. A bíróság igénybe veheti a nemzetközi szerződésekben meghatározott módszereket, tájékoztatást kérhet az Igazságügyi Minisztériumtól vagy más testülettől, valamint véleményt kérhet szakértőktől és szakértői intézetektől.

A fentiektől függetlenül a felek jogosultak bemutatni a külföldi jog azon rendelkezéseinek tartalmát megállapító iratot, amelyekre alapozzák indítványukat vagy kifogásaikat, vagy egyéb módon is segítséget nyújthatnak a jogot alkalmazó bíróságnak vagy más hatóságnak. A jogot alkalmazó bíróság vagy más hatóság kötelezheti a feleket, hogy működjenek közre a külföldi jog tartalmának megállapításában.

A külföldi jogot úgy kell értelmezni és alkalmazni, ahogyan azt a külföldi jogot alkotó államban értelmezik és alkalmazzák.

A bizonyítási teher megosztását az az anyagi jog határozza meg, amely irányadó a bizonyítást igénylő tényállás következményeire.

Ha a jogvitában részt vevő felek közötti megállapodás kikötheti a bolgár bíróságok joghatóságát, akkor ez a joghatóság ilyen megállapodás nélkül is megállapítható, ha az alperes kifejezetten vagy hallgatólagosan elfogadja azt a jogvita érdemére kiható cselekményeivel.

A bolgár végrehajtó hatóságok kizárólagos joghatósággal bírnak a végrehajtás foganatosítására, ha Bulgáriában szokásos tartózkodási hellyel rendelkező személynek kell teljesíteni a végrehajtandó kötelezettséget, vagy ha a végrehajtás tárgya Bulgáriában található.

3 Kollíziós jogi szabályok

3.1 Szerződéses kötelemények és jogi aktusok

A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazandó ezen a területen. Emellett Bulgária részes fele

[a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló 1980. évi római egyezménynek \(80/934/EGK, aláírásra megnyitva Rómában 1980. június 19-én\).](#)

Amennyiben a fentiekben említett rendelet nem alkalmazható, a nemzetközi magánjogról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A bolgár bíróságok joghatósággal rendelkeznek a szerződéses jogviszonyokkal kapcsolatos keresetek tekintetében, amennyiben az alperes szokásos tartózkodási helye, székhelye vagy üzleti tevékenységének fő helye Bulgáriában található, amennyiben a felperes vagy kérelmező bolgár állampolgár vagy Bulgáriában bejegyzett jogi személy, és amennyiben a kötelezettség teljesítési helye Bulgáriában található, vagy az alperes üzleti tevékenységének fő helye Bulgáriában található.

A szerződésekre a felek által választott jog az irányadó.

Eltérő megállapodás hiányában vélelmezik, hogy a felek elfogadták azon szokásos gyakorlatot, amelyet a feleknek ismerniük kell vagy ismerniük kellett volna, és amelyet az ilyen kereskedelemben az érintett ügylet szerződésével azonos típusú szerződések szerződő felei széles körben ismernek, és rendszeresen betartanak.

A felek döntése alapján a választott jog a szerződés egészére vagy csak egy részére alkalmazandó.

Ha a szerződés tárgya ingatlannal kapcsolatos dologi jog, azt vélelmezik, hogy a szerződés az ingatlan fekvése szerinti államhoz kapcsolódik a legszorosabban.

A szerződés vagy a szerződés bármely önálló rendelkezésének megkötésére és anyagi érvényességére azon állam joga irányadó, amely a szerződés érvényességére alkalmazandó. A szerződés érvényes, ha megfelel a szerződésre a nemzetközi magánjogról szóló törvény szerint alkalmazandó jog vagy a szerződés megkötésének helye szerinti állam által előírt alaki követelményeknek. Ezenkívül a szerződésre irányadó jogot kell alkalmazni a szerződés bizonyításával kapcsolatban is, amennyiben ez a jog a bizonyítási teherre vonatkozóan törvényi vélelmeket vagy más rendelkezéseket tartalmaz.

A bolgár bíróságok joghatósággal rendelkeznek a fogyasztók által előterjesztett keresetek tekintetében, amennyiben az alperes szokásos tartózkodási helye, székhelye vagy üzleti tevékenységének fő helye Bulgáriában található, amennyiben a felperes vagy kérelmező bolgár állampolgár vagy Bulgáriában bejegyzett jogi személy, és szokásos tartózkodási helye Bulgáriában található.

A nemzetközi magánjogról szóló törvény rendelkezései nem alkalmazandók a saját és az idegen váltóból, valamint a csekkből eredő kötelmi viszonyokra.

3.2 Szerződésen kívüli kötelmi viszonyok

A szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló, 2007. július 11-i 864/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet („Róma II.”) alkalmazandó ezen a területen.

Amennyiben a fentiekben említett rendelet nem alkalmazható, a nemzetközi magánjogról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A jogellenes károkozásból eredő kötelmi viszonyokra annak az államnak a joga irányadó, amelynek területén a tényleges kár bekövetkezik vagy valószínűleg bekövetkezik (*lex loci delicti commissi*). Ha a károkozó és a károsult szokásos tartózkodási helye vagy telephelye ugyanabban az államban található a kár bekövetkezésekor, akkor ennek az államnak a joga alkalmazandó.

A fentiektől függetlenül, ha a körülmények egészéből az tűnik ki, hogy a jogellenes károkozás nyilvánvalóan szorosabban kapcsolódik egy másik államhoz, akkor e másik állam joga alkalmazandó. A nyilvánvalóan szorosabb kapcsolat alapulhat a felek között már korábban meglévő jogviszonyon, például olyan szerződésen, amely szorosan kapcsolódik a szóban forgó jogellenes károkozáshoz.

A bolgár bíróságok joghatósággal rendelkeznek a jogellenes károkozás következtében bekövetkező kár miatt előterjesztett kereset tekintetében, amennyiben az alperes szokásos tartózkodási helye vagy székhelye Bulgáriában található, amennyiben a felperes teljesíti ugyanezeket a feltételeket, és ha a károkozó cselekményt Bulgáriában követték el, vagy a kár Bulgáriában következett be.

Ha a kárt hibás termék okozza, vagy hibás termék miatt fennáll a károsodás veszélye, a kártérítési kötelezettségre annak az államnak a joga irányadó, amelyben a károsult szokásos tartózkodási helye található.

A tisztességtelen versenyből és versenykorlátozásból eredő kötelmi viszonyokra annak az államnak a joga irányadó, amelynek területén a jogviszonyban részt vevő versenytársak érdekei vagy a fogyasztók kollektív érdekei közvetlenül és lényegesen sérülnek vagy feltehetőleg sérülnek.

A személyiségi jogok tömegkommunikációs eszközök általi megsértéséből és a személyes adatok védelméhez kapcsolódó jogok megsértéséből eredő kötelmi viszonyokra – a károsult választásától függően – annak az államnak a joga irányadó, amelynek területén a károsult szokásos tartózkodási helye található, vagy amelynek területén a kár bekövetkezett, vagy amelynek területén az alperes telephelye található.

A környezeti károkozásból eredő kötelmi viszonyokra annak az államnak a joga irányadó, amelynek területén a kár bekövetkezik vagy valószínűleg bekövetkezik.

A szerzői jogok, a szerzői joggal szomszédos jogok és az iparjogvédelmi jogok megsértéséből eredő kötelmi viszonyokra annak az államnak a joga irányadó, amelynek területére a jog védelmét igénylik (*lex loci protectionis*).

A jogalap nélküli gazdagodásból eredő kötelmi viszonyokra annak az államnak a joga irányadó, amelynek területén bekövetkezik a gazdagodás, kivéve, ha a felek közötti másik jogviszonnyal összefüggésben kerül sor a jogalap nélküli gazdagodásra (például olyan szerződéssel összefüggésben, amely szorosan kapcsolódik a jogalap nélküli gazdagodáshoz).

A jogosulatlan képviseletből eredő kötelmi viszonyokra annak az államnak a joga irányadó, amelynek területén az érintett fél szokásos tartózkodási helye vagy telephelye található a képviselet ellátásakor. Ha a jogosulatlan képviseletből eredő kötelmi viszony természetes személy vagy egy adott vagyontárgy védelmével kapcsolatos, annak az államnak a joga alkalmazandó, amelynek területén a jogosulatlan képviselet ellátásakor a személy jelen volt vagy a vagyontárgy volt. Ha a körülmények egészéből az tűnik ki, hogy a jogosulatlan képviselet nyilvánvalóan szorosabban kapcsolódik egy másik államhoz, akkor e másik állam joga alkalmazandó.

A szerződésen kívüli kötelmi viszony létrejöttét követően a felek erre a kötelmi viszonyra alkalmazandó jogot választhatnak.

A szerződésen kívüli kötelmi viszonyra alkalmazandó jog irányadó a felelősség feltételeire és mértékére, a felelős személyekre, a felelősség alóli mentesülés indokaira, a felelősség korlátozására és megosztására, a végrehajtás biztosítása érdekében hozott intézkedésekre, a sérülés vagy kár típusaira, a személyesen elszenvedett sérülésért vagy kárért megtérítésre jogosult személyekre, más személy által okozott sérülésért való felelősségre, a kötelelem megszűnésének feltételeire és a kötelelem bizonyítására.

Az alkalmazandó jog nem irányadó az államnak és a közjogi szerveknek, beleértve az állami hatóságoknak és képviselőknek a hatáskörük gyakorlása során végrehajtott cselekményeikért való felelősségükre.

Az alkalmazandó jogra tekintet nélkül a felelősség meghatározásakor figyelembe kell venni a károkozó cselekmény elkövetésének helyén és idején hatályos biztonsági és magatartási szabályokat.

A szerződésen kívüli kötelmi viszonyra alkalmazandó jog irányadó a sérülést vagy kárt elszenvedő személyek azon jogára, hogy közvetlen keresetet indítsanak a felelősnek tekintett személy biztosítója ellen.

3.3 A személyi állapot, valamint annak a családi állapottal kapcsolatos vonatkozásai (név, lakóhely, cselekvőképesség)

A személyek jogképességére és cselekvőképességére a nemzeti jog (*lex patriae*) (annak az államnak a joga, amelynek az állampolgára az adott személy) irányadó. Ha egy adott jogviszonyra alkalmazandó jog különleges feltételeket állapít meg a jogképességre, akkor ezt a jogot kell alkalmazni. A nemzetközi magánjogról szóló törvény 50. cikkének (2) bekezdése szerint, ha a szerződést ugyanazon állam területén tartózkodó személyek kötik, az a személy, aki az adott állam joga alapján cselekvőképes, nem hivatkozhat cselekvőképtelenségére egy másik állam joga alapján, kivéve akkor, ha a másik fél tudott a cselekvőképtelenségéről, vagy a szerződéskötésekor gondatlanságból nem tudott a cselekvőképtelenségről. A (2) bekezdés rendelkezése nem vonatkozik a családi és öröklési jogviszonyok ügyeire, valamint az ügyletkötés helye szerinti államtól eltérő államban található ingatlanokkal kapcsolatos dologi jogokra vonatkozó ügyekre.

A személy azon képességét, hogy kereskedelmi tevékenységet végezzen jogi személy létrehozása nélkül, annak az államnak a joga határozza meg, amelynek területén a személyt kereskedőként nyilvántartásba vették. Ha a nyilvántartásba vétel nem kötelező, akkor annak az államnak a jogát kell alkalmazni, amelynek területén a személy üzleti tevékenységének fő helye található.

A nemzetközi magánjogról szóló törvény 53. cikke értelmében valamely személy névviselésére és névváltoztatására az adott személy nemzeti joga irányadó. Az állampolgárság megváltozásának a névviselésre gyakorolt hatását annak az államnak a joga határozza meg, amelynek állampolgárságát az adott személy megszerezte. Hontalan személy esetében a szokásos tartózkodási hely megváltoztatásának a névviselésre gyakorolt hatását annak az államnak a joga határozza meg, amelynek területén a személy új szokásos tartózkodási helyet létesít.

A névviselésre és névváltoztatásra a bolgár jog irányadó, ha Bulgáriában szokásos tartózkodási hellyel rendelkező személy nyújtja be a kérelmet.

A bolgár bíróságok emellett joghatósággal rendelkeznek a név megváltoztatásával vagy oltalmával kapcsolatos ügyekben, amennyiben az érintett személy bolgár állampolgár vagy szokásos tartózkodási helye Bulgáriában található, a bolgár állampolgárok cselekvőképességének korlátozására vagy kizárására vonatkozó ügyekben, valamint a bolgár állampolgárok cselekvőképessége korlátozásának vagy kizárásának megszüntetésére, gyámság vagy gondnokság elrendelésére és megszüntetésére, távollévő személy holtján nyilváníttására vonatkozó ügyekben, ha a gyámság vagy gondnokság alá helyezett személy bolgár állampolgár vagy szokásos tartózkodási helye Bulgáriában található.

3.4 Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása, ideértve az örökbefogadást is

3.4.1 Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása

A bolgár bíróságok és más hatóságok joghatósággal rendelkeznek a származás megállapítására vagy megdöntésére vonatkozó eljárások tekintetében, ha az alperes szokásos tartózkodási helye Bulgáriában található, ha a felperes vagy kérelmező bolgár állampolgár és az eljárásban részt vevő gyermek vagy szülő bolgár állampolgár vagy szokásos tartózkodási helye Bulgáriában található. Ez a joghatóság alkalmazandó továbbá a szülők és a gyermekek közötti kötelmi és dologi jogviszonyokkal, valamint az örökbefogadással, az örökbefogadás érvénytelenítésével vagy megszüntetésével kapcsolatos ügyekre, ha az örökbefogadó, az örökbefogadott vagy az örökbefogadott szülei bolgár állampolgárok, vagy szokásos tartózkodási hellyel rendelkeznek Bulgáriában. A származás megállapítására annak az államnak a joga irányadó, amelynek állampolgárságát a gyermek a születésekor megszerezte. Ugyanez a jog alkalmazandó a szülők között a gyermek születésekor fennálló kötelmi viszonyokra. A harmadik ország jogára való továbbutalás akkor megengedett, ha ez a jog lehetővé teszi a származás megállapítását.

3.4.2 Örökbefogadás

Az örökbefogadás feltételeire annak az államnak a joga irányadó, amelynek az örökbefogadó (vagy örökbefogadók) és az örökbefogadott az állampolgárai az örökbefogadás iránti kérelem benyújtásakor. Ha e személyek eltérő állampolgársággal rendelkeznek, az egyes személyek nemzeti jogát kell alkalmazni. Ha az örökbefogadott bolgár állampolgár, az igazságügyi miniszter hozzájárulását kell kérni. Igazságügyi miniszteri rendelet állapítja meg a bolgár állampolgárságú személy külföldi állampolgár általi örökbefogadásához való hozzájárulás megadásának feltételeit és eljárását. Ha az örökbefogadott bolgár állampolgár, a másik államban szokásos tartózkodási hellyel rendelkező örökbefogadónak (akár bolgár, akár külföldi állampolgár) az örökbefogadás adott állam joga szerinti feltételeit is teljesítenie kell. Az örökbefogadás joghatásaira az örökbefogadó és az örökbefogadott közös nemzeti joga irányadó. Ha az örökbefogadó és az örökbefogadott eltérő állampolgársággal rendelkezik, akkor annak az államnak a jogát kell alkalmazni, amelynek területén közös szokásos tartózkodási hellyel rendelkeznek.

A bolgár bíróságok joghatósággal rendelkeznek a tartással kapcsolatos keresetek tekintetében, amennyiben az alperes szokásos tartózkodási helye Bulgáriában található, amennyiben a felperes vagy kérelmező bolgár állampolgár, és a tartásra jogosult szokásos tartózkodási helye Bulgáriában található. A tartási kötelezettségre annak az államnak a joga irányadó, amelynek területén a tartásra jogosult szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, kivéve, ha a jogosult nemzeti joga kedvezőbb számára. Ebben az esetben a jogosult nemzeti joga alkalmazandó. Ha az alkalmazandó jog nem teszi lehetővé a tartás megítélését, a bolgár jogot kell alkalmazni.

3.5 Házasság, házasság nélkül együtt élő párok, élettársi kapcsolatok, házasság felbontása, külvándlás, tartási kötelezettségek

3.5.1 Házasság

Bulgáriában anyakönyvvezető előtt lehet házasságot kötni, ha valamelyik leendő házastárs bolgár állampolgár, vagy Bulgáriában szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik. Külföldi állampolgárok Bulgáriában az érintett külföldi állampolgárok származási államának konzuli tisztviselője vagy diplomáciai képviselője előtt köthetnek házasságot, ha ezt az adott állam joga megengedi. Bolgár állampolgárok külföldön a külföldi állam hatáskörrel rendelkező hatósága előtt köthetnek házasságot, ha ezt az adott állam joga megengedi. Bolgár állampolgárok külföldön a bolgár állam konzuli tisztviselője vagy diplomáciai képviselője előtt házasságot köthetnek, ha ezt a fogadó állam joga megengedi. Egy bolgár és egy külföldi állampolgár külföldön a bolgár állam konzuli tisztviselője vagy diplomáciai képviselője előtt köthet házasságot, ha ezt a fogadó állam joga és a külföldi állampolgár nemzeti joga megengedi. A bolgár bíróságok eljárhatnak a házassági perekben, ha az egyik házastárs bolgár állampolgár, vagy szokásos tartózkodási helye Bulgáriában van. A házasság alaki követelményeire a házasságkötés helye szerinti állam joga irányadó.

Az egyes leendő házastársak tekintetében a házasságkötés anyagi jogi követelményeire annak az államnak a joga irányadó, amelynek a házasságkötés idején állampolgárai voltak.

A külföldön házasságot kötő bolgár állampolgár vonatkozásában a bolgár állam diplomáciai képviselője vagy konzuli tisztviselője adhatja meg a családjogi törvény (*Semeen kodeks*) 6. cikkének (2) bekezdésében említett engedélyt.

Ha az egyik leendő házastárs bolgár állampolgár vagy szokásos tartózkodási helye Bulgáriában van, és a házasságot a bolgár anyakönyvvezető előtt kötik, továbbá az alkalmazandó külföldi jog olyan házassági akadályt állapít meg, amely a bolgár jog szerint összeegyeztethetetlen a házasságkötés szabadságával, nem veszik figyelembe ezt az akadályt.

A külföldi állampolgároknak vagy a hontalan személyeknek igazolniuk kell a bolgár anyakönyvvezető előtt, hogy nemzeti joguk elismeri a hatáskörrel rendelkező külföldi hatóság előtt kötött házasság érvényességét, és nemzeti joguk nem állapít meg akadályt a házasságkötésük tekintetében.

3.5.2 A házasság nélkül együtt élő párok és az élettársi kapcsolatok

Nincs külön kollíziós szabály.

3.5.3 A házasság felbontása és a különválás

A házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló, 2010. december 20-i 1259/2010/EU tanácsi rendelet alkalmazandó ezen a területen.

Amennyiben a fentiekben említett rendelet nem alkalmazható, a nemzetközi magánjogról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

Ugyanazon külföldi állampolgárságú házastársak esetében a házasság felbontására annak az államnak a joga irányadó, amelynek az állampolgárai a házasság felbontása iránti kereset előterjesztésekor.

Eltérő állampolgárságú házastársak esetében a házasság felbontására annak az államnak a joga irányadó, amelynek területén közös szokásos tartózkodási hellyel rendelkeznek a házasság felbontása iránti kereset előterjesztésekor. Ha a házastársaknak nincs közös szokásos tartózkodási helye, a bolgár jogot kell alkalmazni.

Ha az alkalmazandó külföldi jog nem engedélyezi a házasság felbontását, és az egyik házastárs bolgár állampolgár vagy szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik Bulgáriában a házasság felbontása iránti kereset előterjesztésekor, a bolgár jogot kell alkalmazni.

3.5.4 Tartási kötelezettségek

A tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-i 4/2009/EK tanácsi rendelet alkalmazandó ezen a területen.

Amennyiben a fentiekben említett rendelet nem alkalmazható, a nemzetközi magánjogról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A tartási kötelezettségre annak az államnak a joga irányadó, amelynek területén a tartásra jogosult szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, kivéve, ha a jogosult nemzeti joga kedvezőbb számára. Ebben az esetben a jogosult nemzeti joga alkalmazandó. Ha a tartásra jogosult és a tartásra kötelezett ugyanazon állam állampolgára, és a tartásra kötelezett szokásos tartózkodási helye ebben az államban van, a két személy közös nemzeti joga alkalmazandó. Ha az alkalmazandó jog nem teszi lehetővé a tartás megítélését a fenti esetben, a bolgár jogot kell alkalmazni.

Ha a volt házastársak közötti tartási kötelezettség a házasság érvénytelenítése vagy a házasság felbontása következtében keletkezik, akkor a házasság felbontására vagy a házasság érvénytelenítésére alkalmazandó jogot kell alkalmazni.

A tartásra alkalmazandó jog határozza meg a következőket:

1. igényelhető-e tartás, milyen összegben és kitől;
2. ki igényelhet tartást és milyen határidőn belül;
3. a tartás módosítható-e, és milyen feltételekkel módosítható;
4. a tartáshoz való jog megszűnésének indokai;
5. a tartásra kötelezett visszatérítési kötelezettsége azon hatósággal szemben, amely megfizette a tartást a kötelezett helyett.

A tartás meghatározásakor figyelembe kell venni a tartásra kötelezett anyagi lehetőségeit és a tartásra jogosult tényleges szükségleteit még abban az esetben is, ha az alkalmazandó külföldi jog másként rendelkezik.

A házasság érvénytelenítésére a házasságkötés anyagi jogi követelményeire alkalmazandó jog irányadó.

A házasság érvénytelenítésével és felbontásával kapcsolatban lásd a vonatkozó részt.

3.6 Házassági vagyonjogi rendszerek

A házasság érvénytelenítésével és a házasság felbontásával kapcsolatos ügyekben joghatósággal rendelkező bíróság joghatósággal rendelkezik a házastársak közötti kötelmi és dologi jogi viszonyokkal kapcsolatos ügyekben.

A házastársak közötti kötelmi viszonyokra a közös nemzeti jogok irányadó. Eltérő állampolgárságú házastársak közötti kötelmi viszonyokra annak az államnak a joga irányadó, amelynek területén közös szokásos tartózkodási hellyel rendelkeznek, vagy, ha nincs közös szokásos tartózkodási helyük, annak az államnak a joga irányadó, amelyhez mindkét házastárs a legszorosabban kapcsolódik. A házastársak közötti dologi jogi viszonyokra a házastársak közötti kötelmi viszonyokra alkalmazandó jog irányadó.

3.7 Öröklés, végintézkedések

Az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről szóló, 2012. július 4-i 650/2012/EU rendelet alkalmazandó ezen a területen.

Amennyiben a fentiekben említett rendelet nem alkalmazható, a nemzetközi magánjogról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A bolgár bíróságok joghatósággal hatóságoknak rendelkeznek a örökléssel kapcsolatos keresetek tekintetében, amennyiben az elhalálozás időpontjában az örökhagyó szokásos tartózkodási helye Bulgáriában volt, vagy bolgár állampolgár volt, és a hagyaték egy része Bulgáriában található.

Az ingó vagyon öröklésére annak az államnak a joga irányadó, amelynek területén az örökhagyó szokásos tartózkodási helye volt az elhalálozás időpontjában. Az ingatlan öröklésére annak az államnak a joga irányadó, amelynek területén az ingatlan található. Az örökhagyó választhatja annak az államnak a jogát, amelynek állampolgárságával rendelkezik az egész hagyaték öröklésére irányadó jog megválasztásakor. Az alkalmazandó jog megválasztása nem érintheti az örökösöknek a fentiek alapján alkalmazandó jog szerinti kötelesrészét.

Valamely személy végintézkedési képességére (végintézkedés megtétele és visszavonása) az öröklésre alkalmazandó jog irányadó. A végrendelet alakilag akkor érvényes, ha megfelel azon állam jogának, amelyben a végintézkedést tették, vagy amelynek állampolgárságával a végrendelező a végintézkedés megtételének időpontjában vagy az elhalálozás időpontjában rendelkezett, vagy amelynek területén a végrendelező szokásos tartózkodási helye volt, vagy amelynek területén a végintézkedés tárgyát képező ingatlan található.

Az öröklésre alkalmazandó jog irányadó az öröklés megnyílásának időpontjára és helyére, az örökösök körére és sorrendjére, az örökösök hányadára, az öröklési képességre, az örökhagyó kötelezettségeinek átvállalására és az örökösök közötti megosztására, az örökség elfogadására és visszautasítására, az örökség elfogadásának határidejére, a hagyaték rendelkezés alá eső részére és a végrendelet anyagi jogi érvényességi feltételeire. Ha az öröklésre alkalmazandó jog szerint nincs örökös, a Bulgária területén található hagyaték a bolgár államra vagy az önkormányzatra száll.

3.8 Ingatlan

A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2008. július 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet („Róma I.”) alkalmazandó ezen a területen.

Amennyiben a fentiekben említett rendelet nem alkalmazható, a nemzetközi magánjogról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

Kizárólag a bolgár bíróságok és más hatóságok bírálhatják el a Bulgáriában található ingatlanokkal kapcsolatos ügyeket, az ilyen ingatlanra vonatkozó végrehajtással vagy zálogjoggal kapcsolatos ügyeket, valamint az ilyen ingatlanra vonatkozó dologi jogok átruházásával vagy megállapításával kapcsolatos ügyeket.

Ingó és ingatlan vagyontárgy birtokára, tulajdonjogára és egyéb dologi jogaira annak az államnak a joga irányadó, amelynek területén a vagyontárgy található ((*lex loci rei sitae*). Ugyanez a jog alkalmazandó a vagyontárgy ingó vagy ingatlan jellegének, valamint a dologi jogok típusának meghatározására.

A dologi jogok és a birtoklási jogok megszerzésére és megszüntetésére annak az államnak a joga irányadó, amelynek területén az ingatlan volt a cselekmény megtételekor vagy a jog megszerzését vagy megszüntetését megalapozó körülmény bekövetkezésekor.

Közlekedési eszközzel kapcsolatos dologi jogok megszerzésére, átruházására és megszüntetésére a hajó lobogója szerinti állam joga, a légi járművet nyilvántartásba vevő állam joga vagy annak az államnak a joga irányadó, amelynek területén a sínpályához kötött járművet és a szárazföldi gépjárművet üzemeltető telephelye található.

3.9 Fizetéseképtelenség

Az 1346/2000/EK tanácsi rendelet, valamint 2017. június 26-tól a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazandó ezen a területen.

Lásd: Fizetéseképtelenség

A következő weboldalak hasznosak lehetnek:

<https://www.justice.government.bg>

<http://www.vss.justice.bg>

<http://www.vks.bg/>

<http://www.vss.justice.bg/page/view/1397>

Utolsó frissítés: 06/04/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.